

На данашњи дан 1807. године у селу Вогањкод Руме почела је Тицанова буна, названа тако према њеном вођи Теодору Аврамовићу Тицану. Подстакнути победама српских устаника над Турцима и незадовољни тешким наметима, сељаци с властелинства грофа Карла Пејачевића подигли су буну и јавили српском војводи Луки Лазаревићу да се Срем дигао на устанак и да жели припајање Србији. Аустријска војска у јачини готово једне армије, за 10 дана је угушила буну у којој је учествовало око 15.000 сељака из 45 села румског и илочног властелинства. Тицан је ухваћен и стрељан крајем 1807.године.

Данас је среда, 3. април 2024.

1367 -Рођен је енглески краљ Хенри, познат као Хенри IV, оснивач Ланкастерске династије. Престо је приграбио 1399, збацивши брата од стрица Ричарда II, који је 1400. под мистериозним околностима умро у заточеништву у замку Понтефракт. Током владавине до смрти 1413, угушио је побуне Велшана и Ричардових присталица, али је цена тих ратова било тешко опорезивање поданика и исцрпљујућа борба с парламентом за контролу краљевске благајне. Последње године владавине обележила је његова тешка болест и оштри сукоби у врху власти.

1512 - Турски султан Бајазит II абдицирао је у корист сина Селима I.

1682 - Умро је шпански сликар Бартоломео Естебан Муриљо. Највише је радио религиозне барокне композиције, али и реалистичне призоре са сентименталним подтекстом из живота уличне деце, попут слика "Мали просјак", "Деца једу дињу".

1849 - Умро је пољски писац Јулиуш Словацки, творац пољског романтичарског позоришта, мајстор језика и форме. Дела: збирке песама "Поезија", поеме "Анхелли", "У Швајцарској", "Бењовски", "Час мисли", "Краљ-Дух", драме "Кордијан", "Фантази", "Мазепа", "Миндове", "Марија Стјуарт", "Хорштињски", "Саломејин сребрни сан", трагедије "Баладина", "Лила Венета".

1893 - Рођен је енглески позоришни и филмски глумац и режисер Лесли Хауард, познат по изузетно суптилној глуми. Погинуо је 1943. током Другог светског рата, када је радио за британску тајну службу. Немци су изнад Бискајског залива оборили авион, који се кретао од Лисабона ка Ирској, у којем се Хауард налазио, уверени да се Черчил налази у летелици. Филмови: "Ромео и Јулија", "Пигмалион", "Прохујало са вихором", "Интермецо".

1897 - Умро је немачки композитор Јоханес Брамс, истакнути касни романтичар. Као поборник оживљавања облика класичне и преткласичне музике компоновао је у традицији Јохана Себастијана Баха, Лудвига ван Бетовена и раних романтичара. Синтетизовао је принципе класике и романтике, па су га његови следбеници назвали оснивачем немачке новокласичне школе. Дела: четири симфоније, камерна музика, виолинске и клавирске сонате, баладе, два клавирска и један виолински концерт, вокалне композиције ("Немачки реквијем"), соло песме, хорви.

1903 - Рођен је српски филолог Михаило Стевановић, професор Београдског универзитета, члан Српске академије наука и уметности. Објавио је више од 600 радова. Уређивао је "Српски дијалектолошки зборник", "Јужнословенски филолог", "Наш језик", "Речник српскохрватског књижевног и народног језика САНУ", "Речник српскохрватског књижевног језика Матице српске". Дела: "Савремени српскохрватски језик", "Ђаковачки говор", "Функције и значења глаголских времена", "Граматика српскохрватског језика".

1915 - Умрла је српска сликарка Надежда Петровић, професор Академије ликовних уметности у Београду и саоснивач "Кола српских сестара" (с Браниславом Нушићем), чије слике се одликују снажним, оригиналним изразом и изванредним богатством боја. Умрла је од тифуса којим је заражена док је као болничарка неговала рањене српске војнике у Првом светском рату у ваљевској болници. Сликаство је студирала у Минхену и Паризу, а прву самосталну изложбу приредила је 1900. Сачувано је око 200 њених дела, од којих су поједина у врху српског сликарства и равна су европским мајсторима тог времена, попут слика "Ресник", "Нотр Дам", "Аутопортрет", "Булоњска шума". У Србији свог доба најснажније се везала за модерну уметност и антиципирала је њен даљи развој. Рођена је у породици у којој су две сестре постале сликарке, једна музичар, а најмлађи брат Растко Петровић писац.

1920 - Умро је српски политичар и историчар Драгољуб-Дража Павловић, професор Београдског универзитета, члан Српске краљевске академије. Године 1919. изабран је за председника Народне скупштине Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Дела: "Личност у историји", "Историзам и рационализам", "Уједињење Немачке", "Пожаревачки мир 1718", "Србија за време последњег Аустро-турског рата 1788-1791".

1922 - Нови Централни комитет је за генералног секретара Комунистичке партије Русије поставио Стаљина.

1924 - Рођен је амерички глумац Марлон Брандо, који је каријеру почео у позориштима на Бродвеју, али су му светску славу донеле филмске улоге "младих гневних људи" педесетих година 20. века. Награђен је Оскаром за главну улогу у филму "На доковима Њујорка", али је 1973. одбио да прими Оскара за главну улогу у филму "Кум", протестујући тако против политике владе САД према Индијанцима. Уместо да оде на церемонију доделе награде, послао је једну индијанску глумицу да опише патње америчких Индијанаца. Остали филмови: "Трамвај звани жеља", "Вива Запаата!", "Јулије Цезар", "Млади лавови", "Једнооки Џек", "Побуна на броду Баунти", "Грофица из Хонгконга", "Одсјај у златном оку", "Последњи танго у Паризу", "Апокалипса сада".

1930 - Рас Тафари је постао цар (Негус) Етиопије (Абисинија) под именом Хаиле Селасије I.

1930 - Рођен је немачки државник Хелмут Кол, канцелар Западне Немачке од 1982. и канцелар Немачке после уједињења Западне и Источне Немачке 1990.

1936 - Погубљен је Бруно Хауптман, отмицар и убица сина америчког пилота Чарлса Линдберга, првог човека који је сам прелетео Атлантски океан. Отмица и убиство су толико огорчили јавност САД да је донесен посебан Закон о отмици, према којем је за тај злочин уведена смртна казна, а Хауптман је осуђен иако је било озбиљних аргумената против његове кривице.

1943 - Рођен је Ранко Мунитић, публициста, критичар, филмски посленик. Школовао се на Филозофском факултету у Загребу. Од ране младости бавио се филмском критиком, историјом и теоријом филма, публицистиком, драматургијом, радио је као сценариста, а опробао се и у филмској режији. Шира публика памти га као аутора и водитеља серијала "Вече са звездама" који је емитован на ТВ Београд током 90-их. Приредио је више монографија о српским глумцима, међу којима о Миодрагу Петровићу Чкаљи, Павлу Вуисићу, Бори Тодоровићу. Из области теорије значајне су његове књиге "Фантастика на екрану", "Алиса на путу кроз подземље и кроз свемир", "Те слатке филмске лаже", "Југословенски филмски случај", "Загребачки круг цртаног филма", "Увод у естетику кинематографске анимације", "Пола века филмске анимације у Србији".

1945 - Едвард Бенеш је образовао владу Народног фронта Чехословачке, прву после ослобођења земље од Немачке окупације у Другом светском рату. Пошто се уверио да се његова земља незаустављиво креће ка увођењу комунистичког система а без икаквих могућности да спречи такав развој догађаја, 1948. је поднео оставку, а убрзо је и умро.

1948 - Председник САД Хари Труман потписао је "Маршалов план", одредивши шест милијарди долара за помоћ низу европских земаља (и Турској), које су директно или посредно страдале током Другог светског рата.

1948 - Премијером драме Ивана Цанкара "Краљ Бетајнове" у режији Бојана Ступице, свечано је почело с радом Југословенско драмско позориште у Београду. Темеље репертоарске оријентације ЈДП-а као театра високог нивоа поставили су Бојан Ступица и Ели Финци. Од 2003. Југословенско драмско позориште налази се у новом реконструисаном здању, пошто је старо страдало у пожару.

1971 - У Београду је пригодном академијом свечано отворен СКЦ. Временом, Студентски културни центар постао је култно место разних алтернативних уметничких тенденција,

посебно је значајна његова улога 80-их када је из његовог окриља израстао београдски "Нови талас". Здање у којем је Студентски културни центар смештен, дело архитекте Јована Илкића, саграђено је 1895. као Официрски дом.

1975 - Руски велемајстор Анатолиј Карпов постао је 12. светски првак у шаху, пошто је дотадашњи првак, амерички велемајстор Боби Фишер демонстративно одбио услове Међународне шаховске организације за нови меч за светску титулу. Фишер је потом напустио шаховску сцену и привремено се вратио тек 1992. кад је у незваничном мечу за светску титулу у Београду и на Светом Стефану победио руског велемајстора Бориса Спаског, којем је 1972. у мечу у Рејкјавику одузео титулу.

1991 - Савет безбедности УН изгласао је резолуцију о прекиду ватре у Заливском рату, наложио размештај мировних снага у региону и затражио од Ирака да уништи оружје за масовно разарање.

1991 - Умро је енглески писац Грејем Грин, суптилан аналитичар психе. Дела: романи "Брајтонска стена", "Моћ и слава", "Суштина ствари", "Крај љубави", "Губаве душе", "Комедијаши", "Монсињор Кихот", "Доктор Фишер из Женева", "Министарство страха", "Трећи човек", мемоари "Нека врста живота", "Начини бекства", драме, есеји, путописи.

1995 - Најмање 150 припадника племена Хуту, махом жена и деце, масакрирано је у једном селу на североистоку Бурундија.

1996 - У авионском удесу код аеродрома "Ћилипи" погинуо је министар трговине САД Роналд Браун. Пад авиона "Т-43" (војна верзија "боинга-737"), који је летео на линији Тузла-Дубровник, на једно брдо недалеко од Цавтата, није преживео нико од 35 чланова посаде и путника, међу којима је било 12 службеника владе САД, 12 америчких бизнисмена, функционер Европске банке за развој, уредник "Њујорк Тајмса", хрватски преводилац и фоторепортер.

1999 - НАТО авијација је срушила новосадски Мост слободе који је, преко Дунава, повезивао Нови Сад са Сремском Каменицом.

2003 - Државна заједница Србија и Црна Гора постала је чланица Савета Европе. У оквиру церемоније пријема, председник СЦГ Светозар Маровић предао је документа о прихватању Статута Савета Европе, а шеф дипломатије Горан Свилановић потписао је изјаву о прихватању Европске конвенције о људским правима.

2007 - Владине трупе убиле су 23 тамилска побуњеника током оштрих борби на истоку Шри Линке у селу Унићаџаи, у источном дистрикту Батикалоа, у области у којој побуњени Тамилски тигрови имају јака упоришта.

2008 - Кипарски Грци и Турци уклонили су барикаде и отворили улицу Ледра у Никозији, која је деценијама одвајала две етничке заједнице и била симбол вишедеценијске подељености Кипра. Церемонији отварања 80 метара дугачке улице присуствовали су представници Уједињених нација на Кипру, лидери кипарских Грка и Турака. Кипар је подељен 1974. након инвазије турске војске на север острва, с циљем спречавања присаједињења Кипра Грчкој.

2008 - Хашки трибунал ослободио је оптужби за злочине против човечности и кршење закона и обичаја рата, Рамуша Харадинаја, једног од команданата терористичке такозване ОВК. Судско веће је оценило да Харадинај није крив ни по једној тачки оптужнице за прогоне на политичкој, верској и расној основи, уништавање имовине, окрутност поступање, силовања и убиства, и поред бројних сведочења косовскометохијских Срба и других неалбанаца.

2010 - Умро је српски композитор Душан Радић, члан САНУ, један од најзначајнијих наших композитора 20. века са импозантним опусом. Његова музика имала је водећу улогу у раскиду са естетском доктрином соцреализма. Први је наш авангардни композитор после Другог светског рата.

2016 - Преминула је Лола Новаковић, југословенска и српска певачица. Изузетно популарна била је шездесетих и седамдесетих 20. в. Представљала је Југославију 1962, с композицијом "Не пали светла у сумрак" на "Песми Евровизије", када је освојила 4. место. Била је први југословенски естрадни уметник који је гостовао у Совјетском Савезу, 1960. године. Упамћена је по песмама: "Београде, љубави моја", "Засвирајте виолине", "Врати се".

2017 - На потезу између Дома Народне скупштине и Трга Николе Пашића грађани незадовољни резултатима избора, окупљени преко друштвене мреже Фејсбук, одржали су протестни скуп.

2017 - У терористичком нападу у метроу у Санкт Петербургу, Русија, приликом експлозије, погинуло је 14 особа. Руске безбедносне службе деактивирале су другу експлозивну нараву на метро станици у центру Петербурга

2018 - Председници Русије Владимир Путин и Турске Реџеп Ердоган отворили су радове на градилишту првог постројења атомске централе Акују, у провинцији Мерсин на јужној, медитеранској обали Турске, плод сарадње руских и турских стручњака.

(РТ Балкан)